

Załącznik 2 – Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny „Poszukiwanie metod wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży”

Nazwa projektodawcy FUNDACJA INICJATYW MENEDŻERSKICH

Tytuł projektu

„Świat dobrej przyszłości”

Numer umowy POKL.07.02.02-06-104/10-00

Ekspert (imię i nazwisko)

Barbara Matysik

Data wypełnienia listy 13 styczeń 2012 roku

1. Czy uzasadnienie realizacji projektu zostało poparte wynikami analiz i badań, zrealizowanych w I etapie? Czy wyniki analiz i badań, zrealizowanych w I etapie potwierdzają potrzebę realizacji projektu?

TAK

Uzasadnienie dalszej realizacji projektu opiera się na pełnych, kompleksowych i rzetelnych danych. Zawiera opis problemu i jego źródeł oraz skutki w kontekście funkcjonowania psychospołecznego i aktywności zawodowej wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze. Projektodawca szczegółowo prezentuje wyniki badań i analiz w oparciu o informacje o zastosowanych narzędziach i technikach badawczych, które służyły opracowaniu pogłębionej diagnozy, a w efekcie doborowi adekwatnych form wsparcia. Pogłębiona analiza dotyczyła skali kraju oraz regionu, zaś w badaniach ilościowych i jakościowych uczestniczyła wystarczająca liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych (5) dla formułowania uogólnień na wszystkie pozostałe w województwie lubelskim. Zaprezentowane wyniki badań z I etapu realizacji projektu wskazują na nieodzowność kontynuacji projektu celem wypracowania innowacyjnych metod wczesnej interwencji socjalnej w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu wychowanków opuszczających domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

2. Czy cel projektu jest taki sam, jak zadeklarowane przez beneficjenta w strategii brzmienie celu cytowanego z wniosku o dofinansowanie?

TAK

Cel główny w Strategii Wdrażania PI brzmi: „Zwiększenie o 50 % skuteczności metod wychowawczych prowadzących do wczesnej interwencji socjalnej przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu wśród 52 wychowanków domów dziecka z woj. lubelskiego do końca 2013 r.”. Jest on identyczny z celem zawartym we wniosku o dofinansowanie

projektu. Ponadto tożsama treść przedstawiają cele szczegółowe, zarówno w strategii jak i we wniosku.

Istotą zmiany jest wprowadzenie innowacyjnych w regionie metod pracy wychowawczej w połowie placówek opiekuńczo-wychowawczych (12 spośród 25) opartych na tutoring i mentoringu, których zastosowanie ma na celu niwelację skutków pobytu w domu dziecka, trudnych doświadczeń życiowych dla lepszego, samodzielnego startu w aktywne, dorosłe życie. Założeniem projektu jest ,by funkcję tutorów powierzyć wychowawcom, zaś mentorów – byłym wychowankom domów dziecka. Proces opiekuńczo-wychowawczy, terapeutyczny i socjalizacyjny ma się rozpocząć nie wcześniej niż po ukończeniu 15 r.ż. Tutorzy i mentorzy mają zostać odpowiednio do tego przygotowani otrzymując wsparcie szkoleniowo-doradcze (warsztaty) oraz podręczniki (ABC Mentoringu, ABC Tutoringu).

Wypracowane w projekcie narzędzia po ich adaptacji będą mogły być stosowane w innych instytucjach i wobec innych grup wymagających tego typu wsparcia.

3. Czy wskaźniki są właściwie zdefiniowane?

TAK

Sposób weryfikacji celów projektu został przedstawiony w prawidłowy sposób tj. jasny i szczegółowy. Są określone wskaźniki realizacji w stosunku do każdego z celów szczegółowych. Bez uwag jest także zdefiniowanie wskaźników dla każdego z etapów wdrażania projektu (testowania ,upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki) . wskaźniki). Wnioskodawca do każdego z celów (głównego i szczegółowych) dobiera adekwatne wskaźniki, narzędzia pomiaru. Wskazuje częstotliwość pomiaru oraz docelowe wartości wskaźników. Ponadto przy weryfikacji celów projektu uwzględniono obie grupy adresatów projektu tj. odbiorców (młodzież z POW) i użytkowników (dyrektorów i wychowawców z POW)

4. Czy wartości docelowe wskaźników celu i sposób ich pomiaru oraz źródła weryfikacji zostały określone prawidłowo (odpowiednio do celu)?

TAK

Wskazano narzędzia pomiaru i sposoby weryfikacji wskaźników. Wartości docelowe zostały poprawnie przedstawione, zróżnicowano wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu. Występuje także wyraźny podział na odbiorców i użytkowników w fazie testowania. Określono czas pomiaru wskaźników. Uchybieniem jest nie wskazanie wartości wyjściowych (początkowych) dla przyjętych, wszystkich wskaźników

5. Czy przedstawiona innowacja została opisana kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów, w tym czy wstępna wersja produktu finalnego jest innowacyjna w kontekście działań realizowanych/niezrealizowanych w Polsce?

TAK

Projektodawca w Strategii szczegółowo i precyzyjnie opisuje, na czym polega zaplanowana do wdrożenia innowacja. Ujmuje ją w kontekście grupy docelowej i formy wsparcia. Grupa docelowa, mimo rozpoznanych jej problemów nie była dotychczas wystarczająco wpierana w ich rozwiązywaniu. Natomiast nowatorskość formy wsparcia

polega na transferze zupełnie nowej, nieznanej i nie stosowanej w Polsce metody pracy wychowawczej z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym (wychowanków z domów dziecka, w których rodzinach naturalnych występowała, przemoc, alkoholizm i inne uzależnienia). Jest to innowacyjny proces wychowawczy będący metodą i narzędziem pracy z młodzieżą przygotowywaną do opuszczenia placówki opiekuńczo-wychowawczej: domu dziecka stanowiącą nowatorską metodę wychowawczą opartą na mentoringu, tutoring i coachingu.

Nowatorskie formy wsparcia przedstawia w wymiarze grupy docelowej, formy wsparcia i problemu. Na „Świat dobrej przyszłości” składają się rzetelnie opracowane podręczniki oraz scenariusze zajęć, stanowiąc załączniki do strategii. Projektodawca prawidłowo przedstawia sposoby doboru grup docelowych użytkowników i odbiorców zarówno na etapie testowania i użytkowania. Podaje także ich liczebność.

Wstępna wersja produktu finalnego i produktów częściowych jest przedstawiona prawidłowo. W opisie poszczególnych produktów występują szczegółowe i rzetelne podstawy teoretyczne, konkretne procedury i podręczniki, opisy zajęć oraz opis ich testowania oraz wdrażania.

Projektodawca przedstawia dokładną analizę porównawczą proponowanej innowacji z obecnie istniejącymi praktykami wczesnej interwencji socjalnej. Przewagą jego metody jest pogłębiona, nowa diagnoza i bazowanie na mocnych stronach osobowości wychowanka, rozwijanie jego zdolności, wzmacnianie poczucia własnej wartości i poczucia sprawstwa. Jednak przede wszystkim atutem jest podejmowanie działań prewencyjnych, a nie naprawczych czy korekcyjnych niewłaściwe zachowania i postawy życiowe. Nowe i inne jest także ujęcie procesu usamodzielnienia wychowanków, które należy rozpocząć znacznie wcześniej niż dotychczas (miesiąc przed opuszczeniem placówki)

Opis przewagi nowego produktu nad dotychczasową praktyką w kontekście relacji nakład/rezultat jest prawidłowy, gdyż jej stosowanie nie wymaga zmian w prawie czy też odrębnych nakładów finansowych. Okolicznością sprzyjającą jest wejście w życie od 01.01.2012 r. ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Ponadto wnioskodawca prawidłowo opisuje jakościowe efekty wdrożenia innowacji oraz prawidłowo prezentuje wartość dodaną innowacyjnego rozwiązania w stosunku do obecnej praktyki (wzrost efektywności i skuteczności oddziaływań wychowawczych w POW oraz transfer wiedzy i doświadczeń od włoskiego partnera). Warunki jakie muszą zostać spełnione, by innowacja działała właściwie zostały klarownie przedstawione.

6. Czy przedstawiony sposób testowania gwarantuje rzetelność testu produktu finalnego i odpowiada specyfice projektów innowacyjnych w odniesieniu do liczebności grup docelowych?

TAK

Kryteria wyboru grup docelowych: użytkowników i odbiorców do testowania produktu zostały szczegółowo przedstawione. Z zapisów w Strategii wynika, kiedy i gdzie odbywać się będzie testowanie. Jakie cechy specyficzne będą mieć odbiorcy i użytkownicy uczestniczący w testowaniu. Wnioskodawca prawidłowo wskazał kryteria weryfikujące udziału w testowaniu. Opisu testowania produktu finalnego jest prawidłowy. Podaje miejsce i terminy. Wskazuje kolejne etapy testowania. Opis zaproponowanego sposobu testowania produktu finalnego i częściowych jest szczegółowy, toteż gwarantuje rzetelność i wiarygodność przeprowadzonego testu produktu finalnego. Ponadto szczegółowo przedstawiono narzędzia i materiały podlegające testowaniu. Wyznaczono role odbiorców i użytkowników oraz wiadomym jest kto odpowiada i nadzoruje za testowanie. Testowaniem

zostanie objętych 12 placówek opiekuńczo-wychowawczych (1/2 w skali regionu), 52 wychowanków i 28 wychowawców i dyrektorów , co umożliwia uzyskanie wysokiej reprezentatywności . W związku z powyższym ustalono, że zaproponowany sposób testowania odpowiada specyfice projektów innowacyjnych i jest prawidłowy.

7. Czy planowane podejście do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje rzetelność oceny produktu finalnego?

TAK

Monitoring w fazie testowania i ewaluacji został prawidłowo przedstawiony. Zostały określone szczegółowe mierniki odnoszące się do obu procesów. (narzędzia i techniki badawcze badań, liczba respondentów, termin badań, sposób ich przeprowadzenia). Przedstawiono i opisano narzędzia monitoringu.

Jasno zostały w Strategii określone konkretne i specyficzne zadania w zakresie ewaluacji wewnętrznej realizowanej przez personel projektu i zewnętrznej - zleconej zewnętrznemu wykonawcy. Kryteria wyboru ewaluatora zewnętrznego zostały określone rzeczowo. Opisu sposobu przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej jest poprawny. Ponadto przedstawiono sposób wykorzystania wyników ewaluacji zewnętrznej produktu finalnego.

W ujęciu tabelarycznym jasno została przedstawiona efektywność i skuteczność projektu wobec odbiorców (młodzieży) i użytkowników (decydenci administracji publicznej) w oparciu o sposoby pomiaru wskaźników, zarówno ilościowe i jakościowe. Zapisy z rozdz. VIII Kamienie milowe przedstawiają kolejne terminy planowanych działań. W świetle zapisów strategii stwierdza się, że zaproponowany sposób monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje rzetelność oceny produktu finalnego. Pozytywne rokowania wzmacnia dobór ekspertów do testowania i wdrażania modelu.

8. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii upowszechniania?

TAK

Adresaci upowszechniania Strategii zostali szczegółowo i poprawnie wskazani i opisani w wymiarze docelowym oraz w wymiarze upowszechniania i włączania. Zostało opisane ich wewnętrzne i zewnętrzne znaczenie dla projektu. Przedstawiono także w rozdziale kolejne grupy potencjalnych interesariuszy projektu jako adresatów włączania. Przedmiotowe dane zawarto w tabeli, z której wynika grupa docelowa, uzasadnienie wyboru, instrumenty działań oraz rola w upowszechnianiu produktów projektu. Plan działań upowszechniających nt. zewnętrznego upowszechniania efektów projektu w skali regionu i kraju jest poprawny , aczkolwiek brakuje mu informacji nt. liczby warsztatów upowszechniających dla przyszłych użytkowników, liczby artykułów prasowych i internetowych oraz liczby spotkań autorów koncepcji w placówkach opiekuńczo-wychowawczych . Ponadto nie wskazano terminów realizacji działań upowszechniających.

9. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii włączania do głównego nurtu?

TAK

Adresaci włączania Produktu do głównego nurtu polityki zostali zdefiniowani prawidłowo. Opracowano plan działań, z którego wynikają konkretni adresaci oraz ich liczba w kontekście mainstreamingu wertykalnego. Sprecyzowani są też adresaci mainstreamingu horyzontalnego. Mainstreaming wertykalny obejmuje kompleksowo osoby i instytucje wpływające na zakres wsparcia dostępnego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych tj. posłów, senatorów, Rzecznika Praw Dziecka, redaktorów czasopism, Regionalne Sieci Tematyczne, MPiPS. W opisie występuje uzasadnienie ich wyboru oraz charakter udziału w upowszechnianiu. Przedstawiono również oczekiwane rezultaty zaangażowania ww. osób na rzecz włączania produktu do głównego nurtu polityki. Równie szczegółowo i odrębnie został opisany mainstreaming horyzontalny.

10. Czy proponowane działania i ich adresaci gwarantują skuteczność włączania do głównego nurtu polityki?

TAK

Zaproponowana lista adresatów i szczegółowy plan działań w zakresie wertykalnego i horyzontalnego mainstreaming'u gwarantuje skuteczność włączania do głównego nurtu polityki. Ponadto plan działań zapewnia szerokie dotarcie, lobbing i promocję produktu finalnego w skali regionu i kraju.

11. Czy analiza ryzyka pozwala na określenie potencjalnych zagrożeń i zaplanowanie działań w celu zmniejszenia ich negatywnych skutków?

Analiza ryzyka jest wystarczająco rzetelnie przeprowadzona w oparciu o kluczowe elementy strategii z uwzględnieniem wpływu czynników zewnętrznych i wewnętrznych, wyliczonych oddzielnie dla kolejnych faz wdrażania projektu. Jako zagrożenia najistotniejsze wskazano negatywne skutki rotacji wychowanków a także wychowawców objętych działaniami projektu oraz niewystarczające zainteresowanie innych placówek opiekuńczo-wychowawczych produktem finalnym projektu.

W ramach zaplanowanych reakcji na zidentyfikowane zagrożenia przewidziano zwłaszcza działania reaktywne – czyli przeciwdziałające – śledzenie realizacji projektu, wykrywanie zaistniałych zagrożeń i ograniczanie szkodliwości skutków.

12. Czy analiza ryzyka przewiduje właściwe sposoby ograniczania najważniejszych zagrożeń?

TAK

Z analizy ryzyka wynikają adekwatne sposoby redukowania najistotniejszych zagrożeń. Działania zapobiegawcze lub/i strategie naprawcze polegają głównie na unikaniu ryzyka poprzez bieżącą korektę planowanych działań, łagodzenie skutków i unikanie w postaci elastycznego reagowania na nieprawidłowości. Zaletą jest metodyczne opracowanie analizy ryzyka opracowano dla każdego etapu realizacji projektu, jego przejrzystość oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za działania profilaktyczne, niwelujące lub naprawcze.

13. Czy wstępna wersja produktu finalnego jest adekwatna do założeń opisanych w strategii? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK

Wstępna wersja produktu finalnego i produktów cząstkowych jest adekwatna do założeń opisanych w strategii. Produkty cząstkowe przedstawiono w prawidłowej formie – umożliwiającej ich praktyczną implementację. Produkt finalny przedstawiono w sposób kompletny, co predysponuje do przejścia do kolejnego etapu wdrażania projektu innowacyjnego, czyli testowania.

14. Czy wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK

Prezentowana wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu. Produktem finalnym projektu jest 8 odrębnych produktów cząstkowych, które są spójne i komplementarne wobec siebie. Każdy z produktów cząstkowych produktu finalnego został przygotowany starannie i dokładnie przybierając postać podręcznika stosowania modelu, scenariuszy, procedur i instrukcji oraz opisu narzędzi interwencji. Mają one przede wszystkim duże walory użytkowe zarówno dla pojedynczych osób jak też placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Komentarz eksperta do całej oceny¹:

Opiniowana Strategia wdrażania dotyczy projektu pt. „Świat dobrej przyszłości”, przeznaczonego dla młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych (w których stosowano przemoc lub / i alkohol lub/ i środki psychotropowe) oraz jej wychowawców. Jej przedmiotem jest opracowanie funkcjonalnego i użytecznego modelu postępowania z młodzieżą trudną na progu dorosłego życia w oparciu o nowatorską metodę opiekuńczo – wychowawczą. Jej filarami są mentoring, tutorin i coaching. Produkt finalny o przedstawionej w Strategii zawartości merytorycznej może podlegać testowaniu i upowszechnianiu bez stawiania dodatkowych warunków, co do korekt i uzupełnień. Treść wniosku i strategii wynikają z doświadczenia Projektodawcy oraz rzetelnej pracy nad każdą częścią Strategii i Produktu Finalnego. Projekt jest innowacyjny w kontekście grupy docelowej oraz proponowanych form wsparcia. Jest przygotowany w oparciu o pogłębione analizy ilościowo – jakościowe oraz zawiera prawidłowy opis testowania, monitoringu upowszechniania i włączania. Natomiast zaproponowany produkt może być implementowany z powodzeniem w skali regionu i kraju, zwłaszcza , że nie wymaga szczególnych zmian legislacyjnych i nakładów finansowych.

---

¹ Komentarz eksperta musi:

– w przypadku rekomendowania warunkowej akceptacji strategii – uwzględniać opis obejmujący zakres wymaganych zmian i poprawek,
– w przypadku rekomendowania odrzucenia strategii - zawierać uzasadnienie odrzucenia strategii z odniesieniem do tych elementów dokumentu, które zaważyły na negatywnej rekomendacji.

Opiniowana strategia jest opracowana starannie i na wysokim poziomie - nie zawiera żadnych błędów ani (poza drobnymi uchybieniami wykazanymi w pkt.4 i 8) braków merytorycznych .

Rekomendacja eksperta²:

X zatwierdzić strategię w kształcie, w którym została złożona

- ☐ zatwierdzić warunkowo strategię, pod warunkiem wprowadzenia wyżej wskazanych zmian
- ☐ odrzucić strategię

Barbara Matysik

Wieprzowe Jezioro, dn.13.01.2012r.

---

² Należy wybrać jedną z opcji poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola.